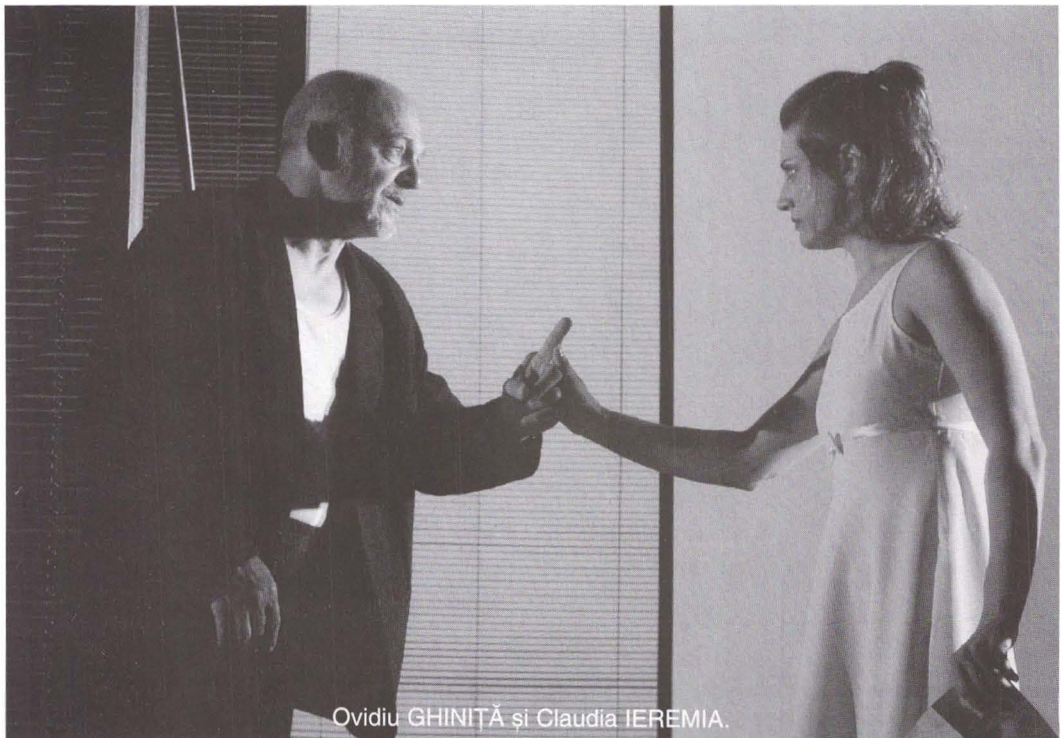

Jocul aparențelor

Se vorbește mult despre sincretismul artei scenice, despre ponderea textului într-o producție teatrală (în ce măsură este textul mai mult decât un pretext pentru regizor?), despre dictatura regizorului în vremea din urmă. În cadrul Colocviului Național de Regie (ediția I), care a avut loc la sfârșitul lunii septembrie – începutul lunii octombrie, la Reșița, s-a vorbit mult (adesea, aprins) despre astfel de lucruri; s-au disecat montări prezentate spre exemplificare. Dar, mai importantă decât toate mi s-a părut a fi șansa oferită publicului reșițean de a vedea cinci spectacole extrem de diferite, două ale teatrului reșițean (*Pygmalion* de G.B. Shaw, regia: Adrian Nistorescu și *În spatele ochilor* de Nava Semel, regia: Kemal Başar) și trei invitate (*Bacantele*, după Euripide, regia: Mihai Măniuțiu, Teatrul „Tony Bulandra”, Târgoviște; *Cheek to cheek* de Jonas Gardel, regia: Radu Afrim și *Fernando Krapp mi-a scris această scrisoare* de Tankred Dorst, după o nuvelă de Miguel de Unamuno, regia: Claudiu Goga, ambele de la Teatrul „Ioan Slavici” din Arad).

Mă opresc asupra spectacolului *Fernando Krapp mi-a scris această scrisoare*, cu orgoliul secretarului literar care a dat regizorului un text pe care-l descoperise cu ceva vreme în urmă, la Piatra Neamț, unde fusese montat, pentru

Ovidiu GHINIȚĂ și Claudia IEREMIA.

prima oară în România, de către Cristi Juncu. Nu cred că o piesă trebuie jucată numai într-un loc. Mai ales atunci când mi se pare a fi exemplar concepută pentru scenă. Cu o poveste tulburătoare prin simplitate (telenovelistică, s-ar putea spune, dar cât de bine scrisă!!!), cu personaje puternice, așa cum își doresc actorii să joace, cu o schemă clasică (clasică, e drept, dar cât de actuală!): triumphiul conjugal, cu aluzie directă la puterea supremă a banului, dar și la eternele slăbiciuni omenești... O tânără este vândută de către tatăl său celui mai puternic om al locului. Ea detestă gestul părintelui, dar acceptă propunerea de a se căsători cu Fernando Krapp. Devine, cu bună știință, un obiect al acestuia. Neprețuit! Dar nu mai mult decât un obiect. Bărbatul îi oferă totul, mai puțin ceea ce ea își dorește cu ardoare: tandrețe! Mărturisirea iubirii lui nevenind, ea caută *înțelegere* în altă parte. Se apropie de un conte patetic, aparent sensibil, cu noblețe sufletească. Cedează, întâi pentru a-l face gelos pe Fernando, soțul „dur, insensibil”, apoi, pentru că e neglijată și nefericită. Mărturisește bărbatului fapta. Eroare, pentru că un om care, în general, are totul, nu știe să piardă. O internează pe loc într-un ospiciu, spre a o convinge că adulterul e numai o iluzie a ei și, totodată, îl obligă pe conte s-o trădeze, ne(mai)recunoscându-și vina. La ieșirea din sanatoriu, Iulia se comportă asemeni soțului său: devine un robot perfect. Însă pe dinlăuntru se stinge cu încetul. Moare în brațele lui Fernando Krapp, care-i mărturisește, în sfârșit, că o iubește fără limite. Moare fericită. Și moare și el. Pentru că fără ea nimic nu mai are valoare.

Aceasta este povestea. Spectacolul lui Claudiu Goga este foarte schematic. Geometric. Fără dantelărie, fără nuanțe... Poate deveni obositor. Poate, dar nu se întâmplă. Pentru că e construit după toate rigorile. Scenografia se bazează pe un fin joc al culorilor (reduse la trei – alb, roșu, negru); decorul e format din rame suple, dreptunghiulare, acoperite cu transperante negre sau roșii și din trei scaune negre, cu spătar înalt, tot dreptunghiular. Decorul dă perspectiva întregului spectacol. Jocul auster al actorilor, îngrădit cumva de spațiul scenic, poate părea amorf. Doar pare! În fond, e captivant. Pentru că, dincolo de rigiditatea formei, ard vieți. Iulia se îndrăgostește nesăbuit de Fernando, iar acesta refuză, din orgoliu, să-i mărturisească, la rândul său, iubirea. De două ori își trădează Fernando Krapp sentimentele; o dată exact la mijlocul reprezentației, printr-un singur cuvânt: „Spune-mi!” (Și ea i-a spus!... despre relația sa cu contele), a doua oară, la final, când ea moare, în timp ce el o jalește. Reprezentația devine perfect simetrică între aceste două puncte. Fernando, un robot! Iulia, o tânără dezamăgită de gestul tatălui său, apoi îndrăgostită de bărbatul puternic și „insensibil”, până la urmă robotizându-se asemeni acestuia din urmă. În spatele aparențelor sunt, însă, oameni arși de iubire. Trei actori talentați, frumoși: Costin Gavaza (*Contele*), Zoltan Lovăș (*Fernando Krapp*), Claudia Ieremia (*Iulia*), însă doar ultimii doi se pliază excepțional pe ideea regizorului.

Împreună, echipa realizează un spectacol care poate să placă sau poate să fie refuzat cu exact aceeași ardoare. „Un text de doi bani”, am putut auzi în foaierea teatrului, dar, imediat după aceea, am ascultat pe altcineva spunând (cu aceeași înflăcărare!): „Un text fascinant, pus ridicol de simplu! S-ar fi putut face în atâtea feluri...” Adevărat, până acum eu am văzut trei variante... Și fiecare m-a fascinat la vremea sa (una a aparținut chiar teatrului reșițean, în regia lui Ion Mircioagă, Cu Marica Herman și George Drăgulescu).

În ceea ce mă privește, sunt mulțumită, am „beneficiat“ de un spectacol cu „ștaif“, realizat pe doar două niveluri: rece-cald, pasiune-detașare, viață-moarte. În fond, nimic altceva decât cele omenești!!!

Teatrul „Ioan Slavici“ din Arad – Fernando Krapp mi-a scris această scrisoare de Tankred Dorst, după o nuvelă de Miguel de Unamuno. Regia și coloana sonoră: Claudiu Goga. Decorul: Ramona Ingrid Macarie. Costumele: Onana Văran Goia. Light design: Lucian Moga. Cu: Zoltan Lovăș, Claudia Ieremia, Costin Gavaza, Ovidiu Ghiniță, Călin Stanciu, Doru Nica.

Crenguța MANEA

CRAIOVA

Marile speranțe, micile evenimente

La Teatrul Național din Craiova stagiunea a început cu un eveniment sărbătorit cu entuziasm și protocol de gradul unu (au fost prezenți numai reprezentanți ai autorităților locale); în onoarea lui Marin Sorescu a cărui operă dramaturgică a fost legată și de Naționalul de aici, teatrul a primit numele

Natașa RAAB, Oana BINEAȚĂ, Cerasela IOSIFESCU.